

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-278/13-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy: Základní škola waldorfská, Praha 5 - Jinonice, Butovická 228/9
Sídlo: Butovická 228/9, 158 00 Praha 5 - Jinonice
IČO: 65 990 722
Identifikátor: 600 038 289
Právní forma: Příspěvková organizace
Zastoupená: Ing. Pavlem Selešim – ředitelem školy
Zřizovatel: Městská část Praha 5, nám. 14. října 4/1381, 150 22 Praha 5 - Smíchov
Místo inspekční činnosti: Butovická 228/9, Mezi Rolemi 2/647
Termín inspekční činnosti: 5. – 8. března 2013

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Posuzovaným obdobím byly školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 k termínu inspekce.

Aktuální stav školy

Příspěvková organizace vykonává činnost základní školy (dále škola), školní družiny a školní jídelny – výdejny v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení. Škola má odloučené pracoviště, kde se vzdělávají žáci druhého stupně. K 5. březnu 2013 se ve

škole vzdělávalo 230 žáků v 9 třídách, z toho na prvním stupni 132 žáků v 5 třídách. Škola je v současnosti naplněna na 85 % stanoveného nejvyššího počtu žáků (tj. 270). Ve sledovaném období se počet žáků příliš neměnil. Každoroční zájem při zápisu do prvního ročníku několikrát převyšuje možnosti školy přijmout více žáků vzhledem k prostorovým podmínkám. Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu *Waldorfská škola, školní vzdělávací program pro základní vzdělávání* platného od 1. 9. 2007 s poslední úpravou k 1. 9. 2012.

Výuku zajišťuje 24 pedagogů, z nichž je 11 kvalifikovaných. Čtyři učitelé si studiem doplňují příslušné vzdělání. Vyučující poskytují péči 12 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Devět z nich je integrováno na základě individuálních vzdělávacích plánů.

Vedle nejvyšší priority školy, kterou je realizace principů waldorfské pedagogiky, je dlouhodobé úsilí o co nejužší spolupráci s rodiči prostřednictvím *Spolku pro založení waldorfské školy v Praze* (dále *Spolek*). Od poslední inspekce v roce 2007 se proměnilo celé vedení (nový ředitel a jeho zástupkyně), zlepšily se i materiální podmínky vzdělávání.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Waldorfská škola, školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále ŠVP WŠ) respektuje a rozpracovává myšlenky waldorfské pedagogiky. Jeho cílem je rovnoměrný rozvoj intelektuálních, sociálních, uměleckých a pohybových schopností žáků prostřednictvím specifických pedagogických postupů. Disponibilní hodiny jsou účelně využity k posílení povinných předmětů: druhého cizího jazyka (*němčina*), *tvořivé dramatiky*, *eurytmie* a *kreslení forem*. ŠVP WŠ doplňují volnočasové aktivity. Žáci mohou navštěvovat sportovní a hudební kroužky (flétna, piano, sbor, housle, kytara), muzikoterapii, výtvarnou výchovu, keramiku, měditepectví, jazykový kroužek a kroužek vaření a ručních prací. Výrazným obohacením vzdělávací nabídky ŠVP WŠ jsou pravidelné celoškolské projekty (vánoční a velikonoční jarmark, masopust, měsíční slavnosti, celoškolské akademie) a slavnosti (Michaelská, Martinská, Jánská, Adventní spirála, Vynášení smrtky). Projekty jednotlivých tříd jsou odstupňované podle náročnosti (návlek divadelních představení, setí obilí a pečení chleba, olympijské hry 5. ročníků organizované pro všechny waldorfské školy, patronace, ekologické projekty). V projektu řemeslný týden si žáci 8. nebo 9. ročníku pod vedením zkušených mistrů osvojují dovednosti v keramice, kovotepectví, řezbě, kovářství atp. V projektu organizace společenského plesu nebo divadelního představení sbírají zkušenosti s organizačním, technickým a materiálním zabezpečením akce.

Organizace vzdělávání vychází z principů waldorfské pedagogiky. Vyučování hlavních předmětů probíhá v tzv. epochách, v nichž je intenzivně probíráno dané téma učiva. Učitelé zařazovali formy a metody práce, které vedly k logickému a tvořivému myšlení. Vytvářeli příznivé podmínky pro rozvoj funkčních gramotností žáků. Ti byli neustále v interakci, spolupracovali a pomáhali si navzájem. Podpora žáků se SVP byla soustavná a účinná. V první části výuky, která zpravidla zahrnovala třídní rituál, rytmickou a hudební složku na vysoké múzické úrovni a aktivity přispívající k celkovému psychosomatickému rozvoji žáků, docházelo příkladným způsobem k prohlubování klíčových kompetencí.

Při výuce anglického jazyka si žáci nadstandardně rozvíjeli schopnost paměťového zvládnutí velkých textových celků, rytmizaci jazyka a jeho spojení s melodií, prohlubovali receptivní a produktivní jazykové dovednosti, poučeně pracovali s literárním textem. K učení cizím jazykům jsou žáci motivováni dopisováním si, výjezdy do zahraničí a

žakovskými výměnami v rámci waldorfských škol v Evropě. K podpoře čtenářské gramotnosti finančně přispívá *Kruh cizích jazyků* (součást *Spolku*), který vhodnými publikacemi obohacuje školní knihovnu.

Škola sleduje výsledky vzdělávání žáků prostřednictvím průběžného hodnocení, zejména při jednáních pedagogické rady, tzv. *kolegia* každý týden s konkrétními závěry a případnými doporučeními. Charakteristickým rysem vzdělávání ve waldorfské škole je zpracované podrobné slovní hodnocení žáků. V souladu s podporou celkového rozvoje osobnosti žáků v oblasti rozumu, citu a vůle spolupracují učitelé intenzivně i s rodiči a úspěšně eliminují rizika nezdaru. Vzhledem ke kontinuitě práce stálého třídního učitele (pokud možno od 1. do 9. ročníku) vzdělávací výsledky žáků při přechodu z 1. na 2. stupeň se nezhoršují mj. i proto, že třídní učitel velmi dobře zná možnosti jejich individuálního rozvoje. Své dovednosti si žáci každoročně v 5. ročníku porovnávají s ostatními žáky České republiky při *Olympiádě waldorfských škol* a v 8. ročníku na divadelním festivalu *Duhové divadlo* pravidelně pořádaném v Písku. V mezinárodním šetření počítačové a informační gramotnosti dosáhli průměrné úspěšnosti. Na úrovni obvodního kola Prahy 5 se účastní sportovních, vědomostních a uměleckých soutěží, ve sborovém zpěvu se umístili na 1. místě. Škola se pravidelně prezentuje rovněž *ročníkovými pracemi* žáků 8. ročníku.

Poradenské služby zajišťuje škola v souladu s právní normou. Výchovná poradkyně spolu s vyučujícími a v úzké spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (dále PPP) sledují a včas diagnostikují žáky se SVP a dle potřeby na základě žádostí rodičů pro ně zpracovávají funkční individuální vzdělávací plány (dále IVP). Naplňování zvolených strategií a postupů dohodnutých v IVP a jejich účinnost učitelé sledují a vyhodnocují. Speciální pedagožka poskytuje žákům pravidelnou reedukaci, zároveň žáci podle potřeby dostávají individuální lekce eurytmie a arteterapie. Začlenění žáka s kombinovaným zdravotním znevýhodněním zabezpečuje asistentka pedagoga. Ke zlepšování školních výsledků, kompetencí a postojů žáků přispívá důsledná činnost kolegia, jeho vzájemná komunikace a pravidelná spolupráce s rodiči.

Škola úspěšně realizuje svůj *minimální preventivní program*, v němž organicky začleňuje do výuky aktivity (slavnosti a projekty) pro žáky, nabízí vzdělávání pro učitele a rodiče. Klade důraz na spolupráci s rodinou. Zahrnuje spolupráci s odbornými institucemi. Pro všechny věkové skupiny žáků dále škola nabízí širokou škálu volnočasových aktivit. K rozvoji pozitivních sociálních vazeb a vzájemných vztahů přispívá tzv. *patronace*. Žáci druhého stupně jsou tzv. *patrony* žáků prvního stupně, pomáhají mladším spolužákům nejprve s adaptací, později spolupracují v různých oblastech a v dílčích projektech. Tento systém posiluje nejen vzájemné vztahy a vazby, ale slouží též jako účinný prostředek prevence sociálně patologických jevů. Škola vytváří podmínky pro bezpečné prostředí. Počty evidovaných úrazů se v posledních třech letech výrazně nemění a jsou poměrně nízké.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitel školy (dále ředitel), který je ve funkci od roku 2008, si doplňuje odbornou kvalifikaci magisterským studiem a absolvoval vzdělání ve školském managementu. Jasně formuloval koncepci školy, která se pozitivně promítá do všech realizovaných činností. Účelně využívá závěry vlastního hodnocení školy, zaměřeného především na podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), hodnocení žáků na druhém stupni, prohlubování metodicko-didaktických postupů v rámci waldorfského učení apod. Efektivní proces řízení vychází z promyšlené organizační struktury, která ve stísněných prostorových podmínkách umožňuje epochové, projektové, mezipředmětové a integrační

vzdělávací procesy zvládat na vynikající úrovni. Důležité je i delegování množství kompetencí charakteristických pro waldorfské učení na zástupkyni a všechny učitele, kteří se jednou týdně schází v kolegiích, měsíčně v třídních kolegiích a při společném týdnu na úvod nového školního roku. Kvalitu výuky pozitivně ovlivňuje systematická a četná hospitační činnost (mezi učiteli a mezi waldorfskými školami navzájem) i přínosný a pravidelný mentoring dvou zahraničních učitelů schválených Asociací waldorfských škol. Podněty z kontrolní činnosti se reflektují v tzv. personálních pohovorech. Výsledkem takto nastavených řídicích mechanismů je i velmi dobré klima školy, což vyplynulo z rozhovorů s pedagogy.

Důležitou složkou řízení je příkladná podpora osobnostního a odborného růstu učitelů, protože personální požadavky na tomto typu školy jsou mimořádné. Absenci požadované kvalifikace učitelé saturují výjimečným množstvím kvalitního dalšího vzdělávání. I proto se v didakticky a metodicky velmi dobře zvládnuté sledované výuce neobjevila kvalitativní rizika. Ve sledovaném období si pedagogové, kromě waldorfské pedagogiky, rozšiřovali vzdělávání v seminářích: *Čtením a psaním ke kritickému myšlení*, *Zdravotník zotavovacích akcí*, *Kurz speciální pedagogiky*, teambuilding a dalších. Naprosto unikátní je doplňující vzdělávání zaměřené na waldorfskou pedagogiku. Učitelé pod vedením českých a zahraničních lektorů absolvovali ve sledovaném období 11 507 hodin seminářů, kurzů, výcviku a intenzivního studia v několikadenním až dvoutýdenním rozsahu. V průměru se každý učitel ročně zúčastnil okolo 160 hodin vzdělávání, převážně ve svém volném čase v České republice i v zahraničí. DVPP je ve srovnání s ostatními základními školami jedinečné.

Škola dlouhodobě usiluje o co nejužší spolupráci se zákonnými zástupci. Rodiče jsou v každodenním styku se školou, pomocí e-mailů dostávají týdenní hodnotící komentáře o průběhu vzdělávání, jednou za měsíc mají informační schůzky, od druhého stupně absolvují tzv. tripartitu – setkání učitel-rodíč-žák, mohou jezdit na letní vzdělávací semináře. Vedle toho se aktivně podílí na vzdělávání žáků prostřednictvím občanského sdružení *Spolek*, který participuje na řadě akcí a podporuje velké množství projektů. V kooperaci s ním škola pořádá aktivity, z jejichž výtěžku podporují charitu a třídní kolektivy. Také podporuje celostátní seminář pro výuku cizích jazyků na waldorfských školách. Škola se velmi aktivně zapojuje do domácí (*Interní setkání učitelů*, *divadelní festival Duhové divadlo v Písku*, *Olympijské hry*) i zahraniční spolupráce s ostatními waldorfskými školami (Švýcarsko, Německo). Tradičně spolupracuje se školskou radou, pro níž ředitel vytváří podmínky stanovené zákonem.

Část povinné dokumentace školy (ŠVP, IVP, rozhodnutí ředitele o právech a povinnostech v oblasti státní správy, záznamy z pedagogických rad, školní matrika, rozvrh vyučovacích hodin, kniha úrazů) je vedena v souladu s právními předpisy. Ředitel ve výkaznictví pravdivě vykazuje příslušné údaje. Výroční zprávu o činnosti školy využívá velmi efektivně jako nástroj prezentace o vzdělávání a aktivitách školy, o čemž svědčí rozsah uváděných skutečností. Jediným drobným opomenutím je neúplná informace o výsledcích vzdělávání žáků. Ve školním řádu byly v průběhu inspekční činnosti odstraněny formální nedostatky, které se týkaly zdvojených informací a zpřesnění způsobů sebehodnocení žáků. V oblasti finančního zabezpečení školy v posledních třech letech škola využila finanční prostředky ze státního rozpočtu, rozpočtu zřizovatele, darů a grantu na *Olympiádu waldorfských škol*. Dotace přidělené ze státního rozpočtu byly použity účelně, stejně jako finanční prostředky z rozvojových programů MŠMT, které přispěly k posílení mzdových nákladů, zkvalitnění vzdělávání a vyšší motivaci zaměstnanců. Na financování školy se podílelo občanské sdružení *Spolek* pravidelnými dary. Škola dobře spolupracuje i se zřizovatelem, který ji finančně zajišťoval v oblasti provozních výdajů a obnově. V rámci

účelových dotací přispíval na asistenty pedagoga, vzdělávání a odměny zaměstnanců. Vyrovnané hospodaření společně s finanční podporou rodičů vytváří dobré předpoklady pro realizaci ŠVP.

Materiálně technické zázemí obou budov se od poslední inspekce zkvalitnilo a je průběžně udržováno. Pavilon druhého stupně byl zateplen, proběhly rekonstrukce kotelny a rozvodů topení a v celé škole různé opravy. Materiální vybavení nábytkem je průběžně obnovováno. Množství informační a komunikační techniky, její obměna a další pomůcky podporující efektivní výuku (počítače, notebooky, dataprojektory s plátny, audio-video vybavení aj.) jsou odpovídající velikosti a charakteru školy. Celá škola je zasíťovaná. Zázemí pro pedagogy není ideální, bylo však vytvořeno s ohledem na prostorové možnosti. Sportovní zázemí tvoří hřiště či pronájem blízké sokolovny. K relaxaci žákům slouží 4 stoly na stolní tenis. Materiální podmínky dotváří vybavení knihovny a zároveň počítačové učebny (8 PC), výtvarného ateliéru, eurytmického sálu, dílny na pracovní činnosti, keramické dílny a sociálních zařízení.

Závěry

- ***Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.***
- ***Nadstandardní nabídku vzdělávání poskytuje velmi dobře zpracovaný školní vzdělávací program, který pomáhá žákům orientovat se v sobě i ve světě kolem nás.***
- ***Interaktivní a účinný průběh vzdělávání a všestranná, příkladná podpora klíčových kompetencí přispívá k harmonickému rozvoji osobnosti žáků s důrazem na jejich múzické dovednosti. Učitelům se nadstandardně daří motivovat zájem o výuku cizích jazyků.***
- ***Škola umožňuje rovný přístup ke vzdělávání všem žákům. Poradenské služby jsou poskytovány na velmi dobré úrovni. Pedagogové diagnostikují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, vytvářejí vhodné podmínky pro jejich nápravy a úspěšně je začleňují do vzdělávání. Preventivní strategie jsou promyšlené a důsledné, prostředí školy je bezpečné. Klima školy je vstřícné, kladně se projevuje ve výchovně vzdělávacím procesu.***
- ***Nadstandardní oblasti řízení, personální politiky a partnerských vztahů se zákonnými zástupci se pozitivně promítají do kvality vzdělávání, včetně vytváření příznivé atmosféry ve škole. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je příkladná.***
- ***Výsledky vzdělávání žáků škola systematicky vyhodnocuje a přijímá opatření. Při celkovém posouzení odpovídají velmi dobré úrovni průběhu vzdělávání. Rizika školního neúspěchu jsou eliminována.***
- ***Finanční a materiální podmínky spolu s vyrovnaným hospodařením vytvářejí dobré předpoklady pro realizaci ŠVP.***

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola waldorfská, Praha 5 – Jinonice, Butovická 228/9 ze dne 23. 1. 2006
2. Rozhodnutí MŠMT č. j. 17 884/2008-21 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 16. 9. 2008
3. Rozhodnutí Městské části Praha 5 č. j. 6545/2006-21 o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 12. 5. 2006
4. Jmenování ředitele školy ze dne 30. 5. 2008 s účinností od 1. 6. 2008
5. Vzorek ze školní matriky vedené k termínu inspekce
6. Školní vzdělávací program *Waldorfská škola, školní vzdělávací program pro základní vzdělávání* platný od 1. 9. 2007 s poslední úpravou k 1. 9. 2012
7. Koncepce rozvoje školy s účinností od 1. 9. 2011
8. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2009/2010, 2010/ 2011 a 2011/2012
9. Výběr třídních knih vedených ve školním roce 2012/2013 k termínu inspekce
10. Školní řád a pravidla hodnocení k 1. 2. 2012
11. Výkazy o základní škole M3 podle stavu k 30. 9. 2012, 2011, výkaz o základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2010
12. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekce
13. Rozhodnutí ředitele o právech a povinnostech v oblasti státní správy ve školním roce 2012/2013 k termínu inspekce
14. Záznamy z jednání pedagogické rady 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 k termínu inspekce
15. Vlastní hodnocení školy 2011/2012
16. Realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013
17. Portfolio výchovné poradkyně a školního metodika prevence k termínu inspekce
18. Individuální vzdělávací plány pro školní rok 2012/2013
19. Výsledky mezinárodního šetření počítačové a informační gramotnosti ve školním roce 2012/2013
20. Minimální preventivní program pro školní rok 2012/2013
21. Zápisy ze zasedání školské rady od roku 2011
22. Výběr žákovských prací a žákovských knížek k termínu inspekce
23. Kniha úrazů vedená k termínu inspekce
24. Personální dokumentace vedená k termínu inspekce
25. Rozpočtová opatření pro roky 2010 až 2012
26. Finanční vypořádání dotací MŠMT v letech 2010 až 2012
27. Výkazy zisku a ztráty za roky 2010 až 2012
28. Výpisy zápisů z účetnictví školy za roky 2010 až 2012
29. Přehled nakoupeného ICT vybavení v letech 2010 až 2013 do data inspekce
30. Komentáře k hospodaření ZŠ waldorfské k 31. 12. 2010, 2011 a 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ing. Jaromíra Zehnala, ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 19. 3. 2013

Mgr. Marie Poesová, školní inspektorka

M. Poesová v.r..

Mgr. Jarmila Neumannová, školní inspektorka

J. Neumannová v.r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

I. Černá v.r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 19.3.2013

Ing. Pavel Seleši, ředitel školy

Seleši v.r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly
podány.